

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii
dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2019/2020**

Etap rejonowy – data 11.12.2019 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

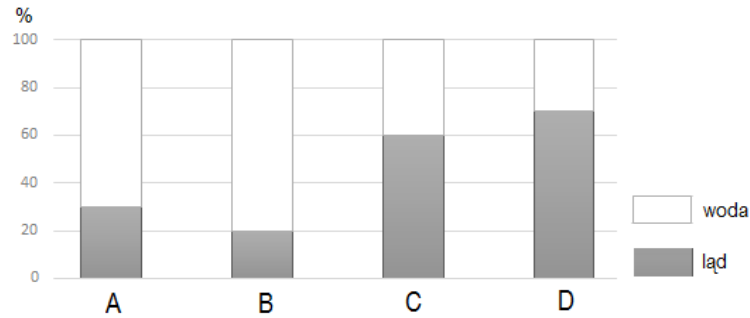
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 14 stron i zawiera **30** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (0 – 1 p.)

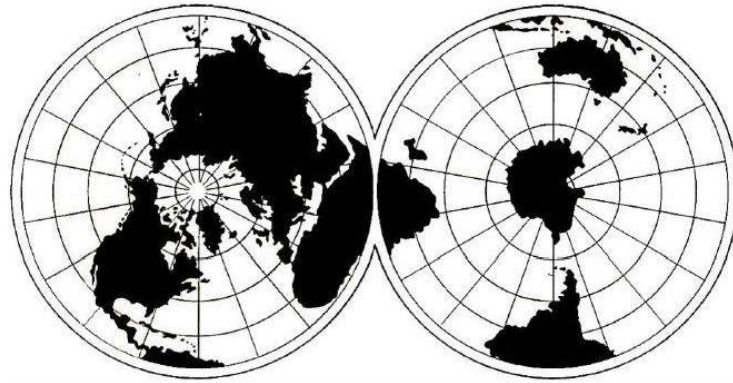
Wybierz odpowiedź. Na którym wykresie poprawnie przedstawiono powierzchnię lądów i oceanów na Ziemi?

Zadanie 2. (0 – 3 p.)

Na rysunku, w tej samej skali, przedstawiono obie półkule: północną i południową. Oceń prawdziwość każdego zdania. We właściwe okna tabeli wpisz znak „X”.

Na podstawie: CKE 2019

	Prawda	Falsz
Najbardziej odizolowanym kontynentem jest Antarktyda.		
W Arktyce biegun geograficzny jest położony na lądzie		
Na półkuli północnej obszary lądowe zajmują znacznie większą powierzchnię niż obszary wodne.		

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedź A lub B i jej rozszerzenie 1 lub 2.

Układ południków i równoleżników na globusie tworzy siatkę:

A	geograficzną,	w której	1	południki i równoleżniki są okręgami.
B	kartograficzną,		2	południki z równoleżnikami przecinają się pod kątem prostym.

Zadanie 4. (0 – 3 p.)

Zaznacz na rysunku opisaną poniżej trasę. Zapisz nazwę równoleżnika, na którym trasa kończy się i określ jego szerokość geograficzną.

Trasę rozpoczynasz na biegunie północnym i prowadzisz wzdłuż południka 40° do punktu o współrzędnych 23°27'S, 40°W. Następnie przemieszczasz się o 50° długości geograficznej w kierunku wschodnim, i na ostatnim etapie o 90° szerokości geograficznej w kierunku północnym.

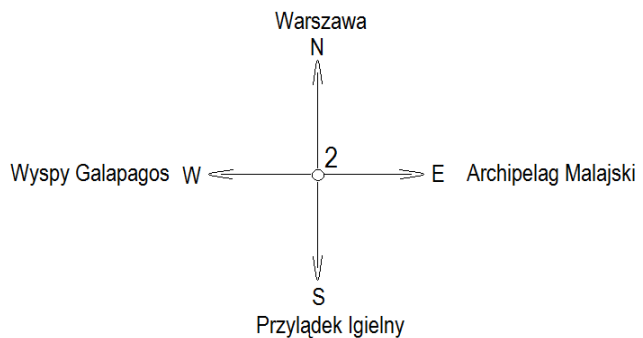
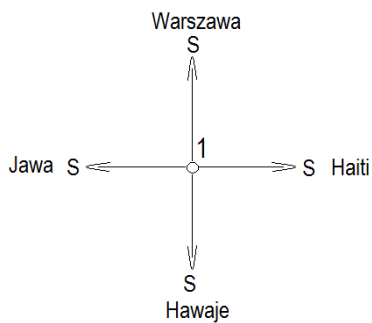
Odpowiedź: Trasa kończy się na,
jego szerokość geograficzna -

Zadanie 5. (0 – 2 p.)

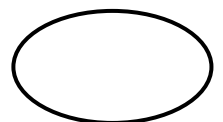
Rysunki przedstawiają położenie dwóch obiektów oznaczonych cyframi 1 i 2. Obiektom tym przyporządkuj nazwę wybierając spośród niżej podanych.

Obiekty: biegun południowy, biegun północny, Kotlina Konga, Kuba.

1.....

2.....

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

Uporządkuj według kolejności przedstawione osiągnięcia i odkrycia geograficzne. Wpisz w kratki odpowiednie numery.

1. Odkrycie Ameryki przez Krzysztofa Kolumba.
2. Odkrycie wybrzeży Australii przez Jamesa Cooka.
3. Odkrycie drogi morskiej do Indii przez Vasco da Gamę.
4. Zdobywanie południowego bieguna przez Roalda Amundsena.
5. Zdobywanie najwyższego szczytu Ziemi przez E. Hillarego i T. Norgaya.

– – – –
 pierwsze ostatnie

Zadanie 7. (0 – 3 p.)

Przyporządkuj poniższym wielkim wydarzeniom i odkryciom geograficznym właściwe imiona i nazwiska polskich badaczy i podróżników.

Jerzy Kukuczka, Marek Kamiński, Mikołaj Kopernik, Paweł Strzelecki, Aleksander Wolszczan

Zdobył najwyższy szczyt Australii, który nazwał Górą Kościuszki.	
Pierwszy zdobył oba bieguny Ziemi w ciągu jednego roku.	
Odkrył pierwszy układu planetarny poza Układem Słonecznym.	

Zadanie 8. (0 – 3 p.)

Dokończ zdania opisujące położenie geograficzne naszego kraju.

Wybierz odpowiedzi.

- Polska leży w strefie klimatów:

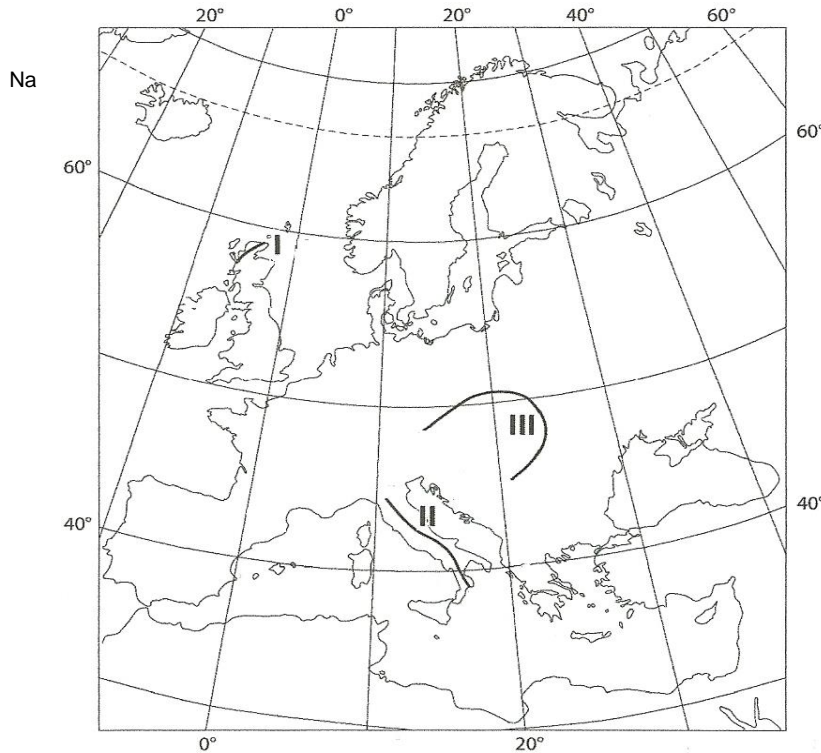
A – podzwrotnikowych umiarkowanych,	B – umiarkowanych chłodnych,
C – umiarkowanych ciepłych,	D – podzwrotnikowych chłodnych.
- Naturalną roślinnością dla strefy krajobrazowej, w której znajduje się Polska są:

A – lasy liściaste i mieszane,	B – północne lasy iglaste,
C – lasostepy i stepy,	D – sawanny i stepy.
- Glebami strefowymi w naszym kraju są:

A – gleby brunatne i biellicowe,	B – gleby górskie i bagienne,
C – czarnoziemy i czarne ziemie,	D – mady i rędziny.

Zadanie 9. (0 – 11 p.)

Na mapie cyframi I – III zaznaczono przebieg trzech pasm górskich.

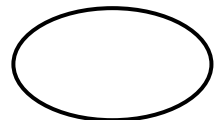
podstawie: CKE 2014

A - Na podstawie współrzędnych geograficznych rozpoznaj obiekty geograficzne tworzące linię brzegową Europy. Zapisz ich nazwy własne.

- 41°N, 29°E - Cieśnina
- 55°N, 05°E - Morze
- 40°N, 22°E - Półwysep
- 54°N, 01°W - Wyspa
- 63°N, 20°E - Zatoka

B – Zapisz nazwy wyróżnionych pasm górskich i wybierz nazwę orogenezy, w czasie której to pasmo powstało.

Numer na mapie	Nazwa pasma górskiego	Orogeneza (fałdowania)
I		alpejska / hercyńska / kaledońska
II		alpejska / hercyńska / kaledońska
III		alpejska / hercyńska / kaledońska

Zadanie 10. (0 – 4 p.)

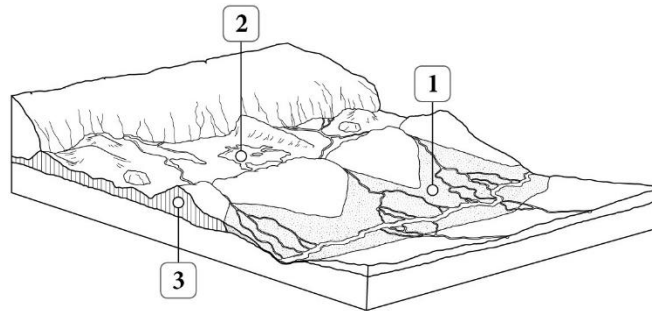
Oceń prawdziwość każdego zdania opisującego pasma górskie w Polsce. We właściwe okna tabeli wpisz znak „X”.

	Prawda	Falsz
Podczas orogenezy alpejskiej nastąpiło tzw. odmłodzenie, czyli ponowne wypiętrzenie Sudetów.		
Sudety zaliczamy do starych gór zrębowych.		
Łysogóry charakteryzują się zalesionymi grzbietami i stokami pokrytymi rumowiskiem skalnym zwanym gołoborzami.		
W czasie nasuwania się lądolodów skandynawskich tylko w Tatrach utworzyły się lodowce górskie.		

Zadanie 11. (0 – 2 p.)

Rozpoznaj na rysunku formy polodowcowe powstałe w czasie zlodowaceń. Do podanych form dopisz cyfrę, którą zostały oznaczone na rysunku.

Na podstawie: Planeta Nowa,
Książka Nauczyciela, Nowa Era, 2017

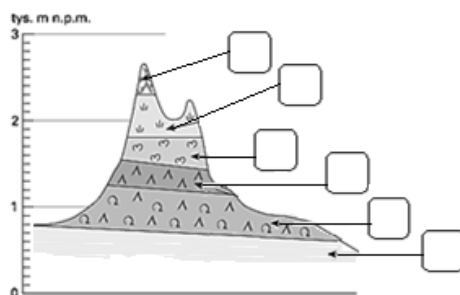
sandr -

morena czołowa -

Zadanie 12. (0 – 4 p.)

Na rysunku przedstawiono piętra roślinne w Tatrach.

Na podstawie:
<http://lms.wsipnet.pl>

- A. hale
- B. kosodrzewina
- C. pogórze
- D. regiel dolny
- E. regiel górny
- F. turnie

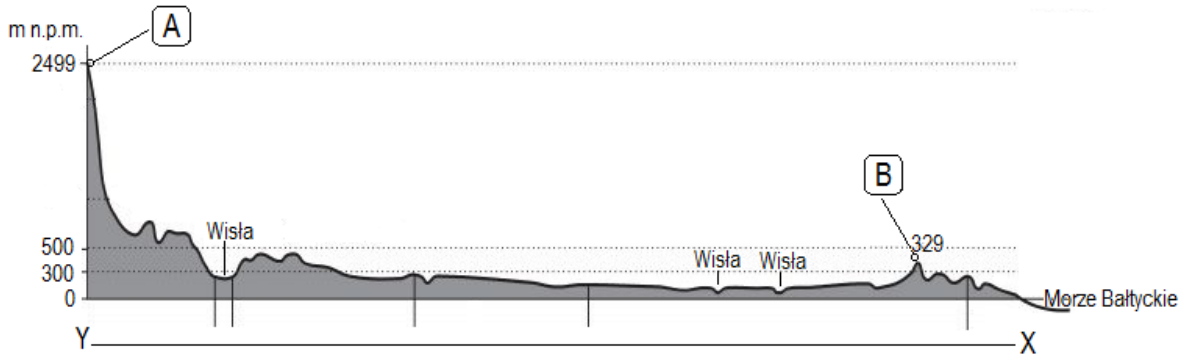
A – Wpisz w kratki litery odpowiadające podanym nazwom pięter.

B – Zapisz główną przyczynę występowania w górach pięterowego układu roślinności.

Odpowiedź:

Zadanie 13. (0 – 8 p.)

Rysunek przedstawia profil hipsometryczny wzdłuż linii XY, którą zaznaczono na mapie pasów rzeźby.

Na podstawie: CKE 2015

A – Podaj nazwy szczytów oznaczonych na profilu literami A i B.

A - B -

B – Zapisz nazwy pasów rzeźby, w których linia profilu przecina dolinę Wisły.

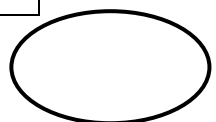
Odpowiedź:

C – Na podstawie wysokości bezwzględnych rozpoznaj pas rzeźby i zapisz jego nazwę.

Nazwa pasa rzeźby	Wysokość najniższa	Wysokość najwyższa
	w m n.p.m.	
	-1,8	197
	120	612

D – Rozpoznaj, w którym pasie rzeźby uczniowie byli na wycieczce i zapisz jego nazwę.

Opis	Nazwa pasa rzeźby
Byliśmy w puszczy, którą wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.	
Wędrowaliśmy bieszczadzskimi szlakami i zdobyliśmy Tarnicę.	

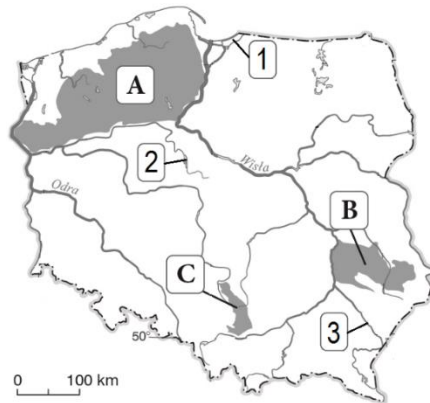
Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Wybierz, które z podanych zdań opisują Nizinę Mazowiecką, a które Pojezierze Mazurskie. We właściwe okna tabeli wpisz znak „X”

Opis	Nizina Mazowiecka	Pojezierze Mazurskie
Charakterystyczną cechą krajobrazu są liczne wzniesienia morenowe oraz zagłębienia wypełnione wodą.		
W krajobrazie dominują rozległe równiny oraz wysoczyzny morenowe porożcinane szerokimi dolinami.		
Krajobraz urozmaicają liczne puszcze, między innymi Piska i Romincka.		

Zadanie 15. (0 – 6 p.)

Rozpoznaj krainy geograficzne zaznaczone na mapie literami A – C oraz akweny wodne oznaczone cyframi 1- 3. Wpisz w tabeli ich nazwy.

Na podstawie: www.dla.nauczyciela.pl

A. Kraina	B. Kraina	C. Kraina
.....
1. Zalew	2. Jezioro	3. Rzeka
.....

Zadanie 16. (0 – 2 p.)

Wybierz zestaw, w którym wszystkie rzeki:

- należą do systemu rzecznej Wisły:
 - A – Bug, Łyna, Parsęta, B – Dunajec, Narew, Pilica, C – Bóbr, San, Wieprz.
- znajdują się w Europie:
 - A - Dunaj, Nil, Sekwana, B - Łaba, Tamiza, Wołga, C – Dniepr, Lena, Ren.

Zadanie 17. (0 – 4 p.)

Na mapie numerami zaznaczono wybrane rzeki systemu rzeczno Odry. Zapisz w odpowiednich komórkach tabeli nazwy rzek i numery, którymi oznaczono je na mapie.

Na podstawie: <http://lms.wsipnet.pl>

Opis	Nazwa rzeki	Numer na mapie
Prawobrzeżny dopływy Odry.		
Dopływ Odry, który stanowi granicę państwową.		
Dwie rzeki, które na znacznej długości płyną w pradolinach.		

Zadanie 18. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. W środkowym biegu, rzeki często płyną zakolami, które nazywamy

- A – mieliznami, B – terasami, C – meandrami, D – starorzeczami.

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

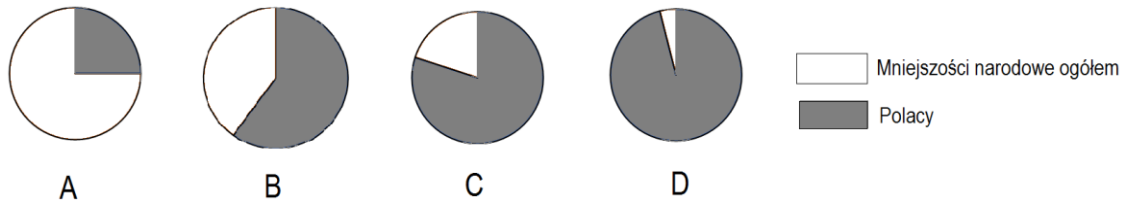
Uporządkuj podane zjawiska w takiej kolejności, aby przedstawiały ciąg przyczynowo – skutkowy. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

1. Wzrost stanów wody w rzekach.
2. Długotrwałe, intensywne opady deszczu.
3. Straty materialne i zagrożenie życia ludzi.
4. Przerwanie wałów przeciwpowodziowych.
5. Powódź.

Zadanie 20. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Na którym wykresie poprawnie przedstawiono strukturę narodowościową ludności Polski?

Zadanie 21. (0 – 2 p.)

Poniższe zestawienia mniejszości narodowych i grup etnicznych zamieszkujących w Polsce z dominującą wśród nich religią i miejscem kultu zawierają błędy. Podkreśl dwa poprawne zestawienia.

1. Ukraińcy – katolicyzm – kościół	2. Litwini – prawosławie – zbór
3. Białorusini – prawosławie – cerkiew	4. Żydzi – judaizm – kościół
5. Niemcy – protestantyzm – synagoga	6. Tatarzy – islam – meczet

Zadanie 22. (0 – 3 p.)

W każdym zestawieniu skreśl nazwę narodu, który **nie** należy do danej grupy ludów.

- Ludy słowiańskie: Czesi, Litwini, Polacy, Ukraińcy.
- Ludy romańskie: Francuzi, Hiszpanie, Włosi, Węgrzy.
- Ludy germańskie: Anglicy, Duńczycy, Portugalczycy, Szwedzi.

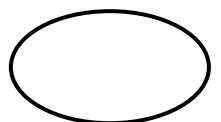
Zadanie 23. (0 – 6 p.)

W tabeli przedstawiono dane statystyczne o ruchu naturalnym i migracjach ludności Polski w 2018 r. Do podanych wartości liczbowych przyporządkuj parametr, uzupełnij nagłówki tabeli

Parametry: emigracja, imigracja, przyrost naturalny, przyrost rzeczywisty, saldo migracji, zgony.

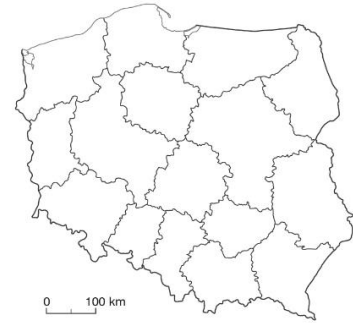
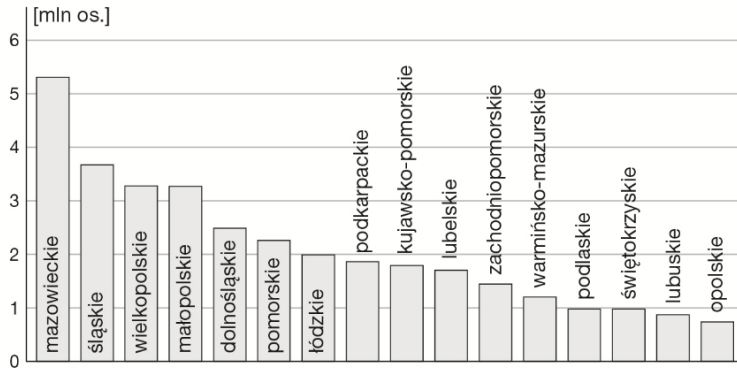
Liczba ludności	Urodzenia żywe						
w tysiącach osób							
37 980	388	414	12	15	- 26	3	- 23

Źródło: Rocznik Statystyczny RP, GUS 2018

Zadanie 24. (0 – 4 p.)

Wykres przedstawia liczbę ludności Polski wg województw w grudniu 2017 r.

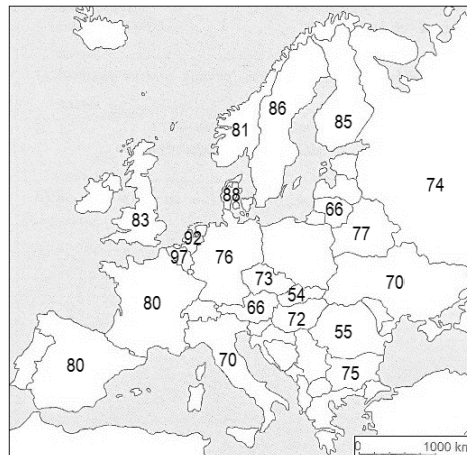
Na podstawie: www.dlanauczyciela.pl

- A** – Zaznacz na mapie znakiem X dwa województwa o najmniejszej liczbie ludności.
- B** – Oblicz gęstość zaludnienia w naszym województwie wiedząc, że jego powierzchnia wynosi ok. 18 tys. km². Zapisz dane i wynik z jednostkami.
Obliczenia:

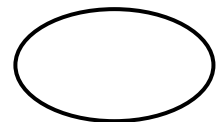
Odpowiedź:

Zadanie 25. (0 – 4 p.)

Na mapie przedstawiono wskaźnik urbanizacji w wybranych państwach Europy. Oceń prawdziwość każdego zdania. We właściwe okna tabeli wpisz znak „X”.

	Prawda	Falsz
Najbardziej zurbanizowanym krajem jest Holandia.		
Ponad 40% ludności Rumunii mieszka na wsi.		
Kraje skandynawskie mają wysoki wskaźnik urbanizacji.		
Wszyscy nasi sąsiedzi mają wyższy wskaźnik urbanizacji od Polski.		

Zadanie 26. (0 – 4 p.)

Dokończ zdania opisujące gospodarcze wykorzystanie surowców mineralnych.
Wybierz odpowiedzi.

- Rudy miedzi są surowcem do produkcji:

A – akumulatorów,	B – przewodów elektrycznych,
C – cementu,	D – kruszywa drogowego.
- Bazalty są surowcem do produkcji:

A – cementu,	B – nawozów mineralnych,
C – szkła,	D – kruszywa drogowego.
- Piasek jest surowcem do produkcji:

A – akumulatorów,	B – przewodów elektrycznych,
C – szkła,	D – nawozów mineralnych.
- Ropa naftowa jest surowcem do produkcji:

A – szkła,	B – nawozów mineralnych,
C – papieru,	D – tworzyw sztucznych, np. gumy.

Zadanie 27. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzasadnienie 1, 2 lub 3.

Na Wyżynie Lubelskiej duży obszar zajmują uprawy

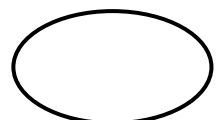
A.	żyta i ziemniaków,	co jest związane z występowaniem	1.	urodzajnych czarnoziemów.
B.	pszenicy i buraków cukrowych,		2.	mało żyznych mad.
			3.	żyznych gleb bielicowych.

Zadanie 28. (0 – 3 p.)

Oceń, czy podane cechy krajobrazu sprzyjają każdej z podanych formom działalności człowieka. We właściwe okna tabeli wpisz znak „X”

Cechy krajobrazu	Rolnictwo		Turystyka	
	Tak	Nie	Tak	Nie
Duże różnice wysokości względnych.				
Występowanie licznych wąwozów lessowych.				
Tereny odkrywkowej eksploatacji surowców mineralnych.				

Zadanie 29. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Który z polskich obiektów przedstawionych na zdjęciach **nie** został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO?

Źródło: Internet, Grafika

A

B

C

Zadanie 30. (0 – 2 p.)

Zdjęcia przedstawiają dwie formy terenu charakterystyczne dla krajobrazu polskiego wybrzeża. Pierwsza występuje na wybrzeżu wysokim, a druga na wybrzeżu niskim. Zapisz pod zdjęciami ich nazwy.

Źródło: Internet, Grafika

.....

.....

Brudnopis